

آیین دادرسی کیفری

جلد اول:

تعقیب کیفری و تحقیقات مقدماتی

دکتر علی خاتمی
دانشیار دانشگاه تهران

چاپ چهارم

مطابق با آخرین قوانین، آیین نامه‌ها و آراء وحدت رویه

تا اول مرداد ۱۳۹۸

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی

تهران - ۱۳۹۸

فهرست مطالب

سخن ناشر

نشان‌های اختصاری

پیش‌گفتار چاپ اول

پیش‌گفتار چاپ بیست و یکم

پیش‌گفتار چاپ بیست و پنجم

پیش‌گفتار چاپ بیست و هفتم

پیش‌گفتار چاپ سی و چهارم

پیش‌گفتار چاپ سی و هفتم

مقدمه

فصل اول : تعقیب کیفی

مبحث اول : مرجع تعقیب

گفتار اول : دادسرا، ویژگی‌ها و تشکیلات

بند اول : تاریخچه دادسرا

بند دوم : ویژگی‌های دادسرا

الف) سلسله مراتب

ب) وحدت دادسرا

ج) استقلال دادسرا

د) غیرقابل ردّ بودن

ه) عدم مسؤولیت

بند سوم : تشکیلات دادسرا

الف) دادسرای دیوان عالی کشور

ب) دادسرای عمومی و انقلاب

ج) دادسرای نظامی

د) دادسرای ویژه روحانیت

گفتار دوم : دادسرا، از تکلیف تا اختیار تعقیب
بند اول : اصل قانونی بودن یا الزامی بودن تعقیب
بند دوم : اصل موقعیت داشتن یا مناسب بودن تعقیب
مبحث دوم : جهات قانونی شروع به تعقیب

گفتار اول : اقرار متهم
گفتار دوم : شکایت شاکی
گفتار سوم : وقوع جرم مشهود در برابر دادستان یا بازپرس
گفتار چهارم : اعلام جرم توسط دیگران
بند اول : اعلام جرم توسط اشخاص عادی
بند دوم : اعلام جرم توسط سازمان‌های مردم‌نهاد
بند سوم : اعلام جرم توسط مقامات رسمی غیر از ضابطان
بند چهارم : اعلام جرم توسط ضابطان دادگستری
الف) ضابطان دادگستری

۱- ضابطان عام

۲- ضابطان خاص

۱-۲ : رؤسا، معاونان و مأموران زندان نسبت به امور مربوط

به زندانیان

۲-۲ : مأموران وزارت اطلاعات

۲-۳ : مأموران نیروی مقاومت بسیج

۲-۴ : نیروهای مسلح در موارد مقرر قانونی

۲-۵ : سایر مأموران به موجب قوانین خاص

ب) ریاست و نظارت بر ضابطان دادگستری

ج) وظایف و اختیارات ضابطان دادگستری

۱- در جرائم مشهود

۲- در جرائم غیرمشهود

۳- در برابر شاکی

۴- در برابر متهم

مبحث سوم : شروط و موانع تعقیب

گفتار اول : شروط خاص تعقیب برخی جرائم

بند اول : لزوم شکایت شاکی خصوصی

بند دوم : لزوم تحصیل اجازه از برخی مقامات

گفتار دوم : موانع تعقیب دعوای عمومی

بند اول : مصونیت‌ها

الف) مصونیت سیاسی

ب) مصونیت پارلمانی

بند دوم : اناطه

بند سوم : جنون متهم قبل از صدور حکم قطعی

الف) جنون در هنگام ارتکاب جرم

ب) جنون پس از ارتکاب جرم و قبل از صدور حکم قطعی

ج) جنون پس از صدور حکم قطعی

مبحث چهارم : جهات سقوط تعقیب

گفتار اول : جهات شخصی سقوط تعقیب کیفری

بند اول : فوت متهم یا محکوم‌علیه

بند دوم : گذشت شاکی در جرائم قابل گذشت

بند سوم : شمول عفو

بند چهارم : توبه

گفتار دوم : جهات عینی سقوط تعقیب کیفری

بند اول : نسخ قانون

بند دوم : اعتبار امر مختوم

بند سوم : مرور زمان

الف) دلایل موافقان و مخالفان

ب) انواع مرور زمان

ج) مبدأ مرور زمان

د) قطع و تعلیق مرور زمان

ه) قلمرو زمانی قواعد مرور زمان

بند چهارم : اعمال قاعده درأ

فصل دوم : تحقیقات مقدماتی

مبحث اول : ویژگی‌های تحقیقات مقدماتی

گفتار اول : کتبی بودن

گفتار دوم : غیر ترافیعی بودن
گفتار سوم : غیر علنی بودن
گفتار چهارم : محرمانه بودن

مبحث دوم: دسترسی به پرونده تحقیقات و برخورداری از وکیل مدافع

گفتار اول : حق دسترسی به پرونده تحقیقات
گفتار دوم : حق برخورداری از وکیل مدافع
مبحث سوم : موارد عدم انجام تحقیق در دادسرا
گفتار اول : عدم انجام تحقیق با وجود دادسرا
بند اول : جرائم افراد زیر پانزده سال
بند دوم : جرائم منافی عفت
بند سوم : جرائم تعزیری درجه ۷ و ۸
گفتار دوم : عدم انجام تحقیق به علت نبود دادسرا

مبحث چهارم : مرجع تحقیق و صلاحیت محلی

گفتار اول : مرجع تحقیق
گفتار دوم : صلاحیت محلی
مبحث پنجم : اقدامات تحقیقی
گفتار اول : تحقیق از شاکی
گفتار دوم : تحقیق از شاهد و مطلع
گفتار سوم : تحقیق از متهم
بند اول : احضار متهم
بند دوم : جلب متهم
بند سوم : انتشار تصویر چهره متهم
بند چهارم : دستور منع خروج از کشور
بند پنجم : بازجویی از متهم
بند ششم : اخذ آخرین دفاع

گفتار چهارم : اعطای مهلت به متهم و ارجاع به میانجی‌گری
گفتار پنجم : تفتیش اماکن، بازرسی اشیاء، تأمین خواسته
گفتار ششم : معاینه محل، تحقیق محلی، تشکیل پرونده شخصیت
گفتار هفتم : جلب نظر کارشناس
گفتار هشتم : نیابت قضایی

مبحث ششم: قراردادهای تأمین و نظارت قضایی

گفتار اول: قراردادهای تأمین کیفری

بند اول: قواعد مشترک حاکم بر قراردادهای تأمین

بند دوم: انواع قراردادهای تأمین

الف) قرار التزام به حضور با قول شرف

ب) قرار التزام به حضور با تعیین وجه التزام

ج) قرار عدم خروج از حوزه قضایی با قول شرف

د) قرار عدم خروج از حوزه قضایی با تعیین وجه التزام

ه) قرار التزام به معرفی نوبه‌ای خود به مرجع قضایی یا انتظامی

و) قرار التزام مستخدمان رسمی

ز) قرار التزام به عدم خروج از منزل

ح) قرار کفالت

۱- قرار اخذ کفیل

۲- قرار قبولی کفیل

ط) قرار وثیقه

۱- قرار اخذ وثیقه

۲- قرار قبول وثیقه

ی) قرار بازداشت موقت

۱- معایب و مزایای بازداشت موقت

۲- موارد و شرایط صدور قرار بازداشت موقت

۳- بازبینی قرار بازداشت موقت

۴- مدت بازداشت موقت

۵- جبران خسارت

بند سوم: ضمانت اجرای قراردادهای تأمین

الف) ضمانت اجراء نسبت به متهم

ب) ضمانت اجراء نسبت به شخص ثالث

بند چهارم: پایان اعتبار قراردادهای تأمین

گفتار دوم: قراردادهای نظارت قضایی

بند اول: انواع قراردادهای نظارت قضایی

بند دوم: مدت و ضمانت اجرای قراردادهای نظارت قضایی

مبحث هفتم: قرارهای نهایی

گفتار اول : قرار منع تعقیب

گفتار دوم : قرار موقوفی تعقیب

گفتار سوم : قرار بایگانی پرونده

گفتار چهارم : قرار توقف تحقیقات

گفتار پنجم : قرار جلب به دادرسی

مبحث هشتم: وظایف و اختیارات دادستان در تحقیقات مقدماتی

گفتار اول : نظارت بر روند تحقیق

گفتار دوم : انصراف از ادامه تعقیب

نمایه

Criminal Procedure

Vol. I

by:
Ali Khaleghi (Ph.D.)

Professor of Criminal Law and Procedure
University of Tehran

Fortieth Edition

S.D.I.L.
The SD Institute of Law
Research & Study

Tehran - 2020